

84/), по-важно е, че тя е взета от турците, които насилствено я изнасят от българско и това, че тя остава в българско. И независимо, че е ясна разбойническата същност на този акт той не се схваща като такъв. По-скоро е осмислен като задължение на хайдутина, като негов подвиг в двубоя с етническият противник и победата над него. Израз на тази позиция е мотивът за задължителното скриване на хайдушкото съкровище с цел да се набави оръжие-както обясняват преданията за имането на Кара Танас, Панайот Хитов, Георги Трънкин и Хаджи Димитър/85/ или да се използва по някакъв начин за борба срещу турците, както е в преданието за Вълчан войвода./86/

Ако може накратко да се обобщи казаното за времето в преданията за хайдути то е, че в отделните текстове времето се развива в съответствие с конкретния смисъл на повествованието им като сюжетно време от една страна, но и винаги в контекста на историческото време от друга. Сюжетното време фокусира в себе си проявите на всеки друг аспект, но решаваща роля има историческото време и "преценката" на фолклорното съзнание за значимостта на личността и събитието, утвърждаваща ги във времето като цяло.

ХАЙДУШКОТО ПРОСТРАНСТВО И ХАЙДУШКАТА "ГЕОГРАФИЯ"

Другият елемент на хронотопния вариант в хайдушкия фолклор-пространството, има по-конкретни измерения в преданията в неговото триединство в хоризонтален план-общоетническо, регионално и локално. Пространствената опозиция усвоено-неусвоено пространство е в тясна връзка с дихотомията космос-хаос и е в основата на деленето му на реално-иреално./87/ В съответствие с това се изграждат и пространствените параметри и отношения в хайдушкия фолклор. В него пространството се осмисля като пространство на социума (човешкото) и на неосоциума (природното, свръхестественото), което се разбира като "отсам" и "отвъд".

В същия смисъл може да се говори за наличие и на хайдушко пространство във връзка с организацията на хайдушката дружина, на хайдушкия социум./88/ изразено чрез опозицията ДОЛУ (населеното място, полето, човешкият социум)-ГОРЕ (гората, планината = на хайдушкото пространство, хайдушкият социум).

В хайдушкия фолклор съществува и още едно делене на пространството. От гледна точка на историческото време и ситуацията на чуждоетническо робс-